

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічний розвиток

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: Економіка та підприємництво

Спеціальність: 6.030.501. Економічна теорія

Вид дисципліни: обов`язкова

Факультет: економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“ 22 ” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Чатченко Тетяна Вікторівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол від “ 01 ” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

_____ Гриценко А. А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 21 ” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В. А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Економічний розвиток” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, спеціальність (напрямок) 6.030.501. Економічна теорія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування знань до сучасного процесу економічного розвитку.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є:

- вивчення теоретичних основ економічного розвитку, визначення сутності, основних принципів, історичних етапів економічного розвитку;
- розуміння цілі і задач економічного розвитку;
- використання знання з економічного розвитку на практиці (при проведенні лекційних та практичних занять);
- усвідомлення основних концепцій економічного розвитку;
- ознайомлення з головними проблемами економічного розвитку;
- визначення головних чинників економічного розвитку;
- опанування глобального змістовного значення економічного розвитку для людства.

1.3. Кількість кредитів: 5 кредитів ECTS.

1.4 Загальна кількість годин: 150 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обовязкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
86 год.	-
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання.

Знати і розуміти:

- основні історичні концепції економічного розвитку;
- теоретичні основи економічного розвитку;
- цілі та завдання економічного розвитку;
- головні чинники економічного розвитку;
- основні проблеми економічного розвитку та їх наслідки;
- глобальний зміст економічного розвитку.

Застосовувати знання і розуміння:

- використовувати методи наукових досліджень, щодо економічного розвитку;
- володіти категоріальним апаратом сучасних науково – економічних досліджень, щодо економічного розвитку;
- знати сутність, чинники та наслідки економічного розвитку.;
- розуміти механізм функціонування економічної системи та її здатність до економічного розвитку;

- визначати сутність соціально – економічних перетворень, що відбуваються у сучасній економіці.

Програмні компетентності:

- уміння володіти сучасним категоріальним апаратом щодо соціально – економічного розвитку;
- підвищення теоретичного рівня студентів;
- засвоєння інструментарію для прийняття вагомих рішень з умов економічного розвитку;
- уміння визначати сутність, чинники та фактори економічного розвитку;
- формування змісту та сутності сучасного соціально – економічного розвитку.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Зміст загальносвітового розвитку

Тема 1. Ріст, розвиток, трансформація в світовій економіці.

Тема 2. Система показників, які оцінюють процеси.

Тема 3. Характеристика розвитку країн світу.

Тема 4. Соціально – економічна система та її механізми.

Тема 5. Параметри класичної економічної школи, які віддзеркалюють економічне зростання та розвиток.

Тема 6. Розвиток соціально – економічної системи в теоріях неокласичної економічної школи

Тема 7. Агрегати кейнсіанської школи щодо економічного зростання та розвитку.

Тема 8. Посткейнсіанські теорії і економічне зростання та розвиток.

Тема 9. Теорії інституціоналізму щодо соціально – економічного розвитку.

Розділ 2. Умови та чинники соціально – економічного розвитку.

Тема 10. Бідність.

Тема 11. Зайнятість та безробіття

Тема 12. Процес урбанізації.

Тема 13. Освіта.

Тема 14. Ріст населення.

Тема 15. Механізм розподілу функцій управління і доходів.

Тема 16. Расові, національні і релігійні протиріччя.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. <i>Зміст загальноосвітнього розвитку</i>												
Тема 1. Ріст, розвиток, трансформація в світовій економіці.	10	2	2			6						
Тема2. Система показників, які оцінюють процеси.	10	2	2			6						
Тема3. Характеристика розвитку країн світу.	10	2	2			6						
Тема4. Соціально-економічна система та її механізми.	10	2	2			6						
Тема5. Параметри класичної економічної школи, які віддзеркалюють економічне зростання та розвиток.	10	2	2			6						
Тема6. Розвиток соціально – економічної системи в теоріях неокласичної економічної школи	10	2	2			6						
Тема7. Агрегати кейнсіанської школи щодо економічного зростання та розвитку.	10	2	2			6						
Тема 8. Посткейнсіанські теорії і економічне зростання та розвиток.	10	2	2			6						
Тема 9. Теорії інституціоналізму щодо соціально – економічного розвитку.	10	2	2			6						
Разом за розділом 1	90	18	18			54						
Розділ 2. <i>Умови та чинники соціально – економічного розвитку.</i>												
Тема 10. Бідність.	10	2	2			6						
Тема 11. Зайнятість та безробіття	10	2	2			6						
Тема 12. Процес урбанізації.	10	2	2			6						
Тема 13. Освіта.	10	2	2			6						

Тема 14. Ріст населення.	10	2	2			6						
Тема 15. Механізм розподілу функцій управління і доходів.	10	2	2			6						
Тема 16. Расові, національні і релігійні протиріччя.	10	2	2			6						
Разом за розділом 2	70	14	14			42						
Усього годин	150	32	32			86						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)
1	Сутність загальноосвітнього розвитку	2
2	Зростання, розвиток, трансформація	2
3	Принципи функціонування соціально – економічної системи	2
4	Класична економічна школа	2
5	Неокласична школа	2
6	Кейнсіанство	2
7	Монетаризм	2
8	Марксизм	2
9	Інституційно – соціологічна школа	2
10	Бідність	2
11	Зайнятість та безробіття	2
12	Урбанізація	2
13	Освіта	2
14	Ріст населення	2
15	Розподіл функцій управління і доходів	2
16	Расові, національні, релігійні протиріччя	2
	Разом	32

5. Самостійна робота

Теми рефератів

1. Соціально – економічна система
2. Трансформація соціально – економічної системи
3. Характеристика та механізм соціально – економічного розвитку системи
4. Етапи трансформації по Л. Клейну
5. Шокова терапія
6. Економічний спонтанний порядок по Ф. Хайєку
7. Основні положення класичної школи
8. Основні положення неокласичної школи
9. Основні положення моржиналізму
10. Основні положення марксизму
11. Кейнсіанська школа
12. Посткейнсіанська школа
13. Інституційно – соціологічний напрямок
14. Технократична концепція Веблена
15. Теорія постінформаційного суспільства (Дж. Гелбрейт, Д. Белл, О. Тоффлер)
16. Економічна динаміка (У. Мітчел)
17. Теорія економічного занепаданя (У. Мітчел)
18. «Новий курс» Т. Рузвельта
19. Бідність
20. Зайнятість та базробіття
21. Урбанізація
22. Доходи

Підготовка і презентація реферату. Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Написання реферату ставить за мету отримання навичок науково – дослідницької роботи, в процесі якої студент має навчитись самостійно працювати з літературою, науковими публікаціями вітчизняних та зарубіжних вчених. Узагальнювати отриману інформацію та логічно викладати свої думки з приводу того чи іншого питання.

Структура реферату має включати: вступ, у якому автор має розкрити актуальність обраної теми та основні завдання дослідження; основну частину, яка складається з двох-трьох розділів; висновки, що містять стисло викладення основних результатів роботи; список використаної літератури (перелік джерел додається в алфавітному порядку у відповідності з правилами бібліографічного оформлення).

Зміст роботи треба викладати стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми. Текст реферату має бути

написаний чітким, розбірливим почерком без пропусків та скорочень слів або набраний на комп'ютері.

Загальний обсяг реферату 6-10 сторінок друкованого тексту з міжрядковим інтервалом 1,5; шрифт Time New Roman (Time New Roman Cyr) №14 на аркушах паперу формату А-4. На сторінках залишаються поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Номери сторінок проставляються у верхньому правому кутку. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

Виступаючи з рефератом на семінарському занятті, студент має стисло обґрунтувати актуальність обраної теми, викласти суть питання, зосередити увагу на дискусійних та проблемних аспектах, висловити власне бачення можливостей розв'язання тих чи інших проблем. При цьому необхідно вільно володіти матеріалом, бути готовим надати повну та ґрунтовну відповідь на запитання викладача та студентів групи. Доповідь з реферату не повинна перевищувати 7-10 хв.

Оцінюється правильно оформлений реферат, змістовний, логічно послідовний, з посиланнями на літературу в 4 бали.

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Основними видами навчальних знань згідно з навчальним планом є:

а) лекції, б) практичні завдання, в) самостійна робота студентів.

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати цілі і завдання, досягнути відповідних результатів. У процесі навчання зв'язок методу з іншими компонентами взаємо-зворотній: метод є похідним від цілей, завдань, змісту, форм навчання; водночас від суттєво впливає на можливості їх практичної реалізації. Навчання прогресує настільки, наскільки дозволяють йому рухатись уперед застосовані методи.

Під час викладення дисципліни «Економічний розвиток» застосовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

1.1. Методи навчання за джерелом передачі та сприймання інформації:

- словесні (лекція, пояснення);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (дослідження, практичні роботи, реферати);
- опрацювання літературних джерел.

1.2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного);
 - дедуктивні (сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень: від загального до одиничного).
- 1.3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної діяльності, якого досягають студенти. Працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:
- продуктивний;
 - проблемний;
 - частково-пошуковий;
 - дослідницький.
- 1.4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою:
- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії)
 - самостійна робота студента.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
- ділова або рольова гра;
 - дискусія;
 - «мозкова атака»;
 - аналіз конкретних ситуацій;
 - проблемна лекція.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Економічний розвиток» застосовуються наступні методи контролю: письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю: письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який практичних завдань та написання поточних контрольних робіт. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення загальної підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на лекційних та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв`язування кейсів;
- підготовка рефератів та участь у дискусіях.

Основними завданнями контролю є:

- оцінювання рівня засвоєння студентами програмного матеріалу дисципліни на протязі семестру;
- мотивація студентів до систематичної активної роботи протягом семестру;

- інформування студентів про якість їхньої роботи з вивчення дисципліни.

Виконання поточних контрольних робіт.

Результати семестрового заліку – «зараховано» або «не зараховано», виводиться за сумою балів, набраних студентом протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного й проміжного контролю), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

9. Схема нарахування балів Підсумковий семестровий контроль при проведенні семестрового заліку

Поточний контроль та самостійна робота													Сума	
Розділ 1								Розділ 2					Контрольні роботи, передбачені навчальним планом	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	КР 1	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	35	

T1, T2. . . T13 – теми розділів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	Зараховано
70-89	
50-69	
1-49	Не зараховано

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Базова література

1. Балацкий Е., Павличенко Р. Иностранные инвестиции и экономический рост: теория и практика исследования// МС и МО. 2002, №1. С. 52-65
2. Балацкий Е. Прямые иностранные инвестиции и внутренняя инвестиционная активность//МЭ и МО, 1999, №5.
3. Балацкий Б., Павличенко Р. Предприятия с участием иностранного капитала и их место в экономике России//МЭ и МО, 2001, №5.
4. Богомолов О. Т. Реформы в зеркале международных сравнений. – М.: ОАО «Издательство «Экономика»», 1998. – 159 с.
5. Бэтлер А. Контуры мира в первой половине XXI века и чуть далее (теория)// МЭ и МО. 2002, №1 С. 73-81.
6. Ведута Е. Н. Государственные экономические стратегии. – М.: Рос. Эконом. Акад., 1998. – 440 с.

Допоміжна література

1. Галицкий В., Попов С. Паутина влияния: анализ центров экономического влияния в современном мире// Эксперт, 12 ноября 2001, № 42 (302). С. 54-66.
2. Доронины И., Загашвили В., Приписнов В. Мировая конъюнктура в 2000 начало 2001 г.// МЭ и МО, 2001. №8. С. 3-14.
3. Евстегнеев В. Финансовая глобализация – явление и методологический инструмент// МЭ и МО, 2001, №3. С. 74-75.
4. Жданов В. П. Организация и финансирование инвестиций. – Калининград; Янтарный сказ, 2000. – 188 с.
5. Зелтынь А. С. Иностранные инвестиции в Россию // ЭКО (всероссийский экономический журнал), 2001, №8 (326). С. 81-93.
6. Иванова Н. Инновационная сфера: итоги столетия//МЭ и МО, 2001, №8. С.22-35.
7. Иноземцев В. Возвращение Европы. Восставшая из пепла: европейская экономика в XX веке// МЭ и МО, 2002, №1. С. 3-14.
8. Крутик А. Б., Никольская Е. Г. Инвестиции и экономический рост предпринимательства. – СПб.: Издательство «Лань», 2000. – 544 с.
9. Крылов В. И. Прямые иностранные инвестиции, мотивы и препятствия//Финансы 2001. №2, 64-67 с.
10. Леонтьев В. Темы долговременного экономического роста и перевод капитала из развитых в развивающиеся страны//Леонтьев В. Экономические ссе; теории и исследования, факты и политика М., 1990.
11. Липед Ю. Г., Пуляркин В. А., Шлихтер С. Б. География мирового хозяйства. Учебное пособие для студентов. – М. Гуманит. Узд. Центр ВЛАДОС, 1999 – 400 с.
12. Лушин С. И. Финансовая глобализация//Финансы, 2001, №2, стр. 61-63.

13. Марцинкевич В, Кириченко Э. Положение в основных странах: США//МЭ и МО, 2001. №8. С. 76.
14. Мозиас П. Проблемы развития азиатских НИС в зеркале зарубежной экономической науки//Проблемы Дальнего Востока, 2001, №1 С. 70-84.
15. Мозиас П. Прямые иностранные инвестиции: современные тенденции//МЭ и МО, 2002. №1.
16. Оболенский В. Глобализация мировой экономики и Россия// МЭ и МО, 2001, №3. С. 23-35.
17. Орешин В. П. Государственное регулирование национальной экономики (в вопросах и ответах): учебное пособие. – М.: ИНФРА – М, 2001. – 124 с.
18. Паштова Л. Г. Особенности привлечения иностранных инвестиций в Россию// Финансы, 2002. №6. С. 20-23.
19. Ревинский И. А.Международная экономика и мировые рынки. Учебное пособие. – Новосибирск Издательство НГПУ, 1998. С.191.
20. Романова Е. Перспективы привлечения прямых инвестиций США в Россию//Маркетинг, 2002, №1 (62) С. 3-15.
21. Симония Н. Глобализация и неравномерность мирового развития// МЭ и МО, 2001, №3 С. 35-45.
22. Тепышев О. Прямые иностранные инвестиции в мировой экономике в 2000 г.// Инвестиции в России, 2001, №12 С. 21-25.
23. Чебанов С. Международное регулирование прямых иностранных инвестиций: тенденции и проблемы// МЭ и МО, 2001, №12. С. 21-23.
24. Чеклина Т. Роль прямых иностранных инвестиций в развитии внешней торговли стран Центральной и Восточной Европы// Внешнеэкономический бюлетень. 2000. №12, С. 34-38.
25. Шишков Ю. Внешнеэкономические святы в XX веке: от упадка к глобализации// МЭ и МО, 2001. №8. С. 18.
26. Яковлева Е. Политика привлечения иностранных инвестиций в Россию, пора перемен? // МЭ и МО, 1999. №11. С. 90-100.
27. БИКИ, 13.05.1999 С. 5- 8
28. Эксперт, 1997, №23. С. 8
29. The Banker. 1997 August. P. 22
30. Business week 1996.7.10
31. The Economist. 1997 December 6 TH P. 15
32. The Economist. 1997. 1 ST
33. The Economist. 1997 4TH-10THP 132
34. IMF Directory.1995
35. IMF Survey, 1999, №6 P. 93-94.
36. Welfens PJ Jasinski 3. Privatization and Foreign Direct Investment in Transforming Economies Dartmouth, 1994
37. World Economic Outlook. IMF 1995 Oct. P. 113-114/
38. World Investment Report, 2000, UNCTAD. N Y – Geneva, 2001. P. 8

Інформаційні ресурси

1. US Explore Trade Cooperation // Panafhcan News Agency (PANA), 16.04.1999 (<http://afocanews.org>)
2. www.ifc.org
3. www.un.org
4. www.unctad.org
5. www.unesco.org
6. www.unicef.org
7. www.worldbank.org